

ZPRAVODAJ EUROREGIONU GLACENSIS

2 / ZÁŘÍ 2006

Klodzko

Vážení čtenáři,

blíží se 10. výročí vzniku Euroregionu Glacensis. Podíváme-li se na těchto deset let z pohledu získané finanční podpory z Evropské unie a iniciativ, kte-

ré se díky ní uskutečnily, tak můžeme bezesporu mluvit o úspěchu. Jedná-li se o počet „aktérů spolupráce“, tak ten se vzhledem k výchozí situaci z roku 1996 přinejmenším ztrojnásobil. Rovněž státní hranice se více otevřela díky dalším hraničním přechodům. Do budoucnosti se tak můžeme dívat s optimismem. Význam polsko-české hranice se konečně v oblasti rozdělování finančních prostředků na příhraniční spolupráci zvýšil. Snažím se proto najít odpověď na otázku, co nám brání, abychom šli zase o kus dál.

Určitě je tu přetrvávající proces zpřístupňování hranice pro malé a střední podniky, je tady stále v plném rozsahu nevyužitá šance. Vzájemné příhraniční hospodářské kontakty by se rozhodně zvýšily, kdyby na některých hraničních přechodech bylo umožněno plné odbavování. Další překážkou je rostoucí byrokracie při využívání finanční podpory, která se asi v žádné jiné zemi nevy-skytuje v tak velkém rozsahu. V práci naší kanceláře je dnes řešení byrokratických požadavků dominantní, a to rozhodně každoročně omezuje vlastní aktivity, je-jichž prioritou je rozvoj našich společných příhraničních setkání.

Překážky a papíry nepříspívají tomu, aby svět šel ku-předu.

Naštěstí „aktéři naší spolupráce“ vědí, co si můžeme přecíst na dalších stránkách našeho zpravodaje, jak rea-lizovat své záměry a využívat vytvořené šance.

Sekretář polské části euroregionu
Radosław Pietuch

Vážení čtenáři,

letní období a čas dovolených je nená-vratně pryč a před námi je několik po-sledních týdnů před komunálními volba-mi. Někteří starosto-vé a starostky z růz-

ných důvodů již nebudou dále pokračovat na svých postech v obcích a městech. Chtěl bych jim tímto způ-sobem poděkovat za jejich spolupráci s Euroregionem Glacensis. Letošní podzim z pohledu Evropské unie se

vyznačuje především dokončováním nových operačních programů, které by v letech 2007 – 2013 měly umožnit do České republiky příliv financí v řádech miliard korun na realizaci jednotlivých projektů. Jedná se zřejmě o po-slední programovací období Evropské unie, kdy bude-me mít k dispozici takto velké množství peněz, a měli bychom toho patřičně využít. I z tohoto důvodu Vám přinášíme několik informací, týkajících se nového plá-novacího období, zejména pak nového programu Cíl 3 přeshraniční spolupráce Česká republika - Polsko.

Příjemné čtení Vám přeje Jaroslav Štefek,
sekretář české části euroregionu

10 let přeshraniční spolupráce v Euroregionu Glacensis
10 lat współpracy transgranicznej w Euroregionie Glacensis

Mezinárodní konference k příležitosti 10. výročí činnosti Euroregionu Glacensis

Międzynarodowa konferencja z okazji 10. rocznicy działalności Euroregionu Glacensis

16. - 17. října 2006
16. - 17. października 2006 roku

Hotel Beránek, Náchod, Česká republika

Tento projekt byl spolufinancován ze zdrojů EU v rámci iniciativy
Interreg IIIA prostřednictvím Euroregionu Glacensis
Niniejszy projekt został dofinansowany ze środków UE w ramach Inicjatywy
Interreg IIIA za pośrednictwem Euroregionu Glacensis

Návštěva poslankyně Evropského parlamentu za ČR Zuzany Roithové v sídle Euroregionu Glacensis v Rychnově nad Kněžnou

V pátek 1. září 2006 navštívila MUDr. Zuzana Roithová sídlo Euroregionu Glacensis v Rychnově nad Kněžnou, doprovázená MVDr. Františkem Bartošem, zakladatelem Euroregionu Glacensis. Jednání se zúčastnil jeho předseda Zdeněk Filip, sekretář Jaroslav Štefek a místostarosta Města Rychnov nad Kněžnou PaedDr. Miroslav Richter. Jaroslav Štefek seznámil paní europoslankyni s činností euroregionu za uplynulých 10 let. Následovala diskuse k Operačnímu programu přeshraniční spolupráce Cíl 3 – Evropská územní spolupráce na programovací období 2007-2013, především nad způsobem financování jednotlivých projektů, nad nutností jejich předfinancování ze strany žadatele. Jednalo se také o možné prezentaci Euroregionu Glacensis přímo v bruselském sídle Evropského parlamentu. Paní europoslankyně se pochvalně vyjádřila k přínosu euroregionu pro příhraniční území a konstatovala, že se o euroregionech v Bruselu hodně

diskutuje a že se o nich ví. Jejich činnost, podle jejího vyjádření, je nezastupitelná a pro území nenahraditelná.

Sekretariát euroregionu

Za Janem Hégrem, naším Rampuškem

Uprostřed léta, 7. srpna, zemřel výjimečný, milý, příjemný, pracovitý a vzdělaný člověk Jan Hégr. Zemřel náhle a bez rozloučení, aniž mohl dokončit své plány, ve věku pouhých 64 let. Celý život věnoval „svým“ Orlickým horám, propagaci turistiky, svému rodnému místu Deštnému v Orlických horách. Měl rozsáhlé znalosti místopisu i historie, aktivně se zúčastňoval řady akcí v regionu a mnohé z nich pomáhal připravovat. Výrazem ocenění jeho přínosu k propagaci Orlických hor bylo od roku 1996 jeho působení jako Rampuška, kdy jsme ho mohli zhlédnout při každoročních deštnských slavnostech Loučení se zimou nebo Česko-polském běhu na lyžích.

14. srpna 2006 odpoledne to bylo v kostele svatého Jakuba ve Skuhrově nad Bělou smutné loučení. Přišlo velmi mnoho lidí, kteří chtěli alespoň touto formou poděkovat Janu Hégrovi za to, co pro ně osobně nebo prostřednictvím organizací, v nichž aktivně a neúnavně pracoval, stačil udělat. Touto malou vzpomínkou i my děkujeme Janu Hégrovi za aktivní spolupráci a litujeme toho, že již nemůže být pevnější a intenzivnější, jak jsme do budoucna předpokládali. Naše vzpomínky na takového vzácného člověka budou jen dobré a trvalé.

Sekretariát euroregionu

Prorektor polsko-české univerzity v Rychnově nad Kněžnou

Rychnov nad Kněžnou navštívil 6. září 2006 Ing. Milan Bažant, prorektor Polsko-české vysoké školy obchodu a sportu Collegium Glacense se sídlem v polské Nowé Rudě. V jeho doprovodu byl docent právnické fakulty Univerzity Masarykovy v Brně Ing. Jiří Blažek a další osobnosti. Mimo jiné se zajímal o práci Euroregionu Glacensis, protože Nowa Ruda leží v polské části tohoto euroregionu a Rychnov nad Kněž-

nou je sídlem české části EG. Vysoko hodnotil aktivitu Euroregionu Glacensis za dobu 10 let jeho existence. Polsko-česká vysoká škola obchodu a sportu „Collegium Glacense“ má tři obory: 1. řízení a marketing, řízení mezinárodních firem (konzultační středisko na českém území je v Sezemicích u Pardubic), 2. tělesná kultura a 3. ošetřovatelství (obě Nowa Ruda).

PhDr. Josef Krám

Členská základna se rozšiřuje představujeme nové členy

V červnu letošního roku se česká část Euroregionu Glacensis rozrostla o další členy. Na posledním zasedání Rady euroregionu 19. 6. 2006 v Třeběchovicích pod Orebem byl schválen vstup obcí Záměl a Proseč

Obec Záměl

Obec Záměl se rozkládá na obou březích Divoké Orlice v jižní části okresu Rychnov nad Kněžnou na pomezí Královéhradeckého a Pardubického kraje. Rozlohou i počtem obyvatel patří mezi ty menší – v současné době má 632 obyvatel. Obec Záměl je od roku 2003 členem Dobrovolného svazku obcí Orlice a v prosinci loňského roku uzavřela partnerství a začala rozvíjet spolupráci s polskou gminou Przeworno, což je pětitisícová středisková obec v jihovýchodní části Dolnoslezského vojvodství. Smlouva o partnerství byla podepsána za českou stranu starostkou Záměle Marií Trejnarovou a za polskou stranu smlouvu podepsal sta-

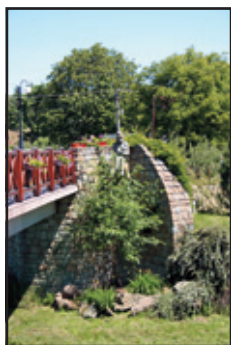
rosta Kazimierz Sęga. Zástupci a obyvatelé a obou obcí se zúčastní významných kulturních a společenských akcí, konaných na české i polské straně, a připravují společná setkání. Letošní rok je pro obec Záměl rokem jubilejním. V únoru oslavila škola 95. výročí zahájení výuky, 115. výročí oslavila obecní knihovna a v červnu proběhly oslavy 650 let od první písemné zmínky o obci. V letošním roce obec Záměl získala v soutěži Vesnice roku 2006 Královéhradeckého kraje Fulínovu cenu za nejhezčí květinovou výzdobu obce a diplom za 1. místo za vedení obecní knihovny. Obec Záměl zrealizovala již řadu projektů – rekonstrukci kotelny a oken školní budovy, úpravy sportovního hřiště i opravu lávky. Obec se snaží získat na realizaci svých záměrů také finanční prostředky z evropských fondů. Prvním úspěšným projektem s podporou financí z Evropské unie je projekt „O pohár vodníka Floriana“, který byl podpořen z Programu INTERREG IIIA Fondu mikroprojektů v Euroregionu Glacensis částkou 110 000 Kč. Jednalo se o soutěž

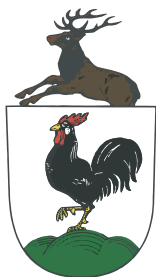
mládežnických družstev v závodu požárnické všestrannosti za účasti polských družstev.

Více na

www.obeczamel.orlice.cz

Sekretariát
euroregionu

Obec Proseč

Městečko Proseč se nachází v Pardubickém kraji na úpatí Českomoravské vrchoviny a je se svými 2150 obyvateli (včetně místních částí) přirozeným centrem turisticky atraktivní oblasti mikroregionu Toulovcovy Maštale. První písemná zmínka o obci je z roku 1349, kde se mluví o Proseči jako o tvrzi na obranu

obchodní stezky.

V blízkém okolí obce se na území mikroregionu nacházejí čtyři chráněná území, která disponují překrásnou přírodou, dosud málo poznamenanou civilizací. Jedná se o přírodní rezervaci Maštale, přírodní park Údolí Krounky a Novohradky, přírodní památku Pivnice a přírodní památku Střítežská rokle. Největší hodnotou území jsou písčivcové skalní útvary – tzv. Budislavské skály. Jde o soustavu skalnatých údolí, zařízených místy až do výše 60 m do písčivců a podložních krystalických hornin. Místy vznikla i skalní města (např. v Toulovcových a Městských Maštalích).

Tato oblast je velmi vhodná jak pro pěší, tak - a to především - pro cykloturistiku. Na své si přijdou zejména cyklisté na horských nebo trekových kolech. Krásnou a malebnou krajinou je provede 156 km cyklotras na téměř 10 tisících hektarů. Turisté se nemusí bát, že zabloudí, neboť k cíli je zavede unikátní systém značení.

Velkým lákadlem pro turisty v Proseči je rozhledna Terezka v Pasekách, místní částí Proseče.

Rozhledna měří 25 m a má stylový dřevěný ráz. Je z ní vidět nejen do blízkého okolí, ale při dobré viditelnosti i okolí Pardubic, Hradce Králové.

V našem mikroregionu jsou ještě další dvě rozhledny - Toulovcova (mezi Budislaví a Jarošovem) a Borůvka (u Hluboké). Milovníci tradic mohou navštívit muzeum v Proseči, kde se seznámí s historií regionu a tradicí lidových řemesel.

V tomto kraji to bylo v minulosti sklářství a především dýmkařství, které se zde zachovalo doposud.

V nedaleké obci Nové Hradky je zrekonstruovaný roko-

kový zámek, který patří k největším pýchám mikroregionu. Zámek, přezdívaný „České Versailles“ nebo „Malý Schönbrunn“, byl vybudován v letech 1774 – 1777 hrabětem Jeanem-Antoinem Harbuvailem de Chamaré ve stylu francouzských letních sídel a nově zrekonstruován na přelomu tisíciletí. Od roku 2001 je zámek přístupný veřejnosti. Ke komfortu návštěvníků přispívá zámecká restaurace a vinárna.

Naše obec v letošním roce vstoupila do Euroregionu Glacensis. Důvodem je především společná propagace produktů v cestovním ruchu a to na české i polské straně. Od toho si slibujeme zvýšení počtu turistů do naší oblasti. Jsme venkovská oblast se špatnou dopravní infrastrukturou a rozvoj cestovního ruchu včetně souvisejících služeb je jednou z mála možností dalšího rozvoje. A protože nechceme jenom brát, u nás na Vysočině se snažíme druhému oplátit pomoc, euroregionu můžeme nabídnout své zkušenosti se stavbami dřevěných rozhleden. Podobná jako na Pasekách byla již postavena ve Vrbici. Rozhledny jsou tak trošku můj koníček, protože jsem stavař a statik, i když projekty pro nás dělá pan Ing. Olšina. No řekněte, komu se podaří za život postavit tři rozhledny?

Pro více informací o nás doporučuji navštívit internetové stránky www.prosec.cz a www.mastale.cz

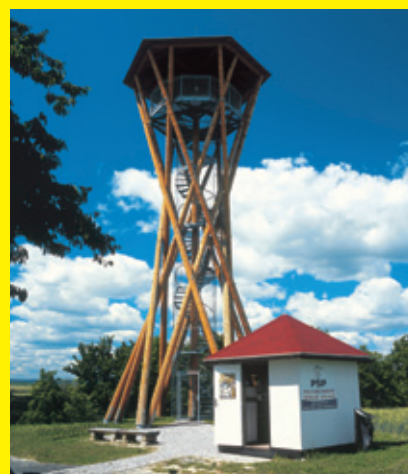
Ing. Martin Novák, starosta Proseče
a předseda Sdružení obcí Toulovcovy Maštale

Rozhledna Terezka

Toulovcova rozhledna

Rozhledna Borůvka

SHRNUTÍ PŘEDVSTUPNÍ PODPORY V POLSKÉ ČÁSTI EUROREGIONU

Sdružení obcí kladského pomazí (Stowarzyszenie Gmin Ziemi Kłodzkiej) koncem roku 2005 vydalo „Zprávu o využití prostředků EU na přeshraniční aktivity na území Euroregionu Glacensis“. Trojjazyčná publikace obsahuje přehled malých projektů, realizovaných na území polské části v rámci programu Phare Credo a Phare Crossborder Co-operation

(CBC), a také přehled velkých infrastrukturních projektů z území celého Euroregionu Glacensis. V rámci jednotlivých

vých programů jsou popsány nejzajímavější polsko-české projekty. Na konci publikace je uveden statistický přehled aktivit jednotlivých skupin příjemců a oblastí, v jejichž rámci se realizovalo největší počet projektů. Finanční podpora byla poskytnuta 106 malým projektům a 6 investicím v oblasti ochrany životního prostředí (4 čistírny odpadních vod) a modernizace dopravní sítě (2 projekty). V rámci obou uvedených programů bylo území polské části Euroregionu podpořeno z prostředků Evropské unie částkou na 9 152 000 eur.

Zpráva je dostupná na webových stránkách www.euro-region-glacensis.ng.pl.

Sekretariát euroregionu

STŘEDOVĚKÝ JARMARK V Kladské Bystřici

9. září 2006 se na náměstí Mały Rynek v Kladské Bystřici konal „1. polsko-český středověký jarmark“. Ve 12 hodin byla akce slavnostně zahájena z polské strany starostou Kladské Bystřice Bogdanem Krynickým a z české strany místostarostou Ústí nad Orlicí Lubošem Bäuchelem. Program „1. polsko-českého středověkého jarmarku“ doplnilo vystoupení umělců z Polska a České republiky. Během jarmarku se prezentovaly tři rytířské spolky – dva z Polska (z Lublina a Nysy) a rytíři krále Jana z ČR. Jarmark doprovázela vystoupení polských a českých kapel staré hudby. Tento rok měli návštěvníci možnost vyslechnout koncert kapely staré hudby, jejímiž členy jsou žáci a učitelé z Umelecké školy v Ústí nad Orlicí, a také Kapely trubačů z Umelecké školy v Kladské Bystřici.

Tradičně se uskutečnil průvod všech účastníků akce ulicemi bystřického starého města. Návštěvníci měli možnost prohlédnout stánky 34 polských a českých vystavovatelů, zúčastnit se četných soutěží a her, pořádaných rytíři, bojovní-

ky a kovářem. Měli příležitost vidět vystoupení „Radamese a jeho hadů“, uličních divadel „Bystrzak“ z Kladské Bystřice, „Akademia Wyobraźni“ i divadla ohně „Sound Of The Fire“ z Vratislavi. Kromě toho si také poslechnout koncerty kapel Nassara z Vratislavi (hudba na bubnech), Carrantuohill z Poznaň (keltská hudba) a rómské kapely „Patrina“ z Kladské Bystřice. Během letošního ročníku jarmarku tradičně vystoupil náš dvorský šprýmař Dariusz Szubryd, který vyprávěl legendy spojené s Kladskou Bystřicí. Od 12 do 20 hodin bylo možné ochutnávat jídla středověké kuchyně (kaši se škvarky, klobásy různého druhu, podplamenice, sýry, medy, povidla atd.) Akci moderovali konferenciéři Tomasz Myčka z Polska a Karel Pokorný z ČR.

Na „1. polsko-český středověký jarmark“ do Kladské Bystřice přijela také třicetiletá skupina žáků a učitelů ze Základní školy a Gymnázia v Ústí nad Orlicí, kteří na svém stánku prodávali krásné a originální práce vlastní tvorby. Celkem se akce zúčastnilo zhruba 2500 osob.

Sekretariát euroregionu

CBC PHARE – Investiční projekty

Modernizace komunikací v příhraničí s Polskem

Rozvoj cestovního ruchu v okrajových oblastech Pardubického kraje nelze realizovat bez podpor směřovaných na zlepšení dopravní dostupnosti. Do této oblasti rozvoje území kraje spadají také dvě akce realizované v příhraničí s Polskem, zaměřené na modernizaci silnic. Dostupnost nejvýchodnějších částí kraje v oblasti Králicka se tak výrazně zlepší. V této oblasti se mimo jiné nacházejí významná centra zimní rekreace Dolní Morava – Králický Sněžník, Čenkovice – Buková hora a okolí Suchého vrchu.

První akce, která byla rozdělena na čtyři samostatné úseky, se týkala modernizace silnice Mladkov – Čihák – hranice okresu (délka úseku 9 km), silnice Mladkov – Lichkov – Dolní Lipka (6,5 km), silnice České Petrovice – Klášterec nad Orlicí (5,5 km) a silnice Dolní Lipka – Horní Lipka – Dolní Morava (10,9 km). Na spolufinancování se vedle Pardubického kraje podílela díky výraznému příspěví Euroregionu Glacensis také Evropská unie z programu Phare CBC částkou 90 mil. Kč z celkových nákladů 214 mil. Kč. Jedná se tak o největší investici, která byla v posledních 70 letech v tomto pohraničním pásmu realizována. Stavba, která byla zahájena v dubnu 2005, byla na konci června slavnostně předána uživatelům z řad motoristů i nemotoristů. Význam modernizace silnic zvyšují i skutečnosti, že se nejen

zlepšila dopravní dostupnost k hraničnímu přechodu v Dolní Lipce, ale bylo také navázáno na opravy silnic v sousedním Královéhradeckém kraji, které vedou k přechodu Orlické Záhoří-Mostowice. V neposlední řadě je rovněž dobrou zprávou, že budou pokračovat také navazující opravy silnic v Polsku.

Druhou akcí, která v současné době probíhá, je modernizace silnice z Červeného Potoka na Horní Moravu (místní část obce Dolní Morava), jež je střediskem zimních sportů a turistiky. V období posledních několika let byl povrch vozovky silně narušen, k čemuž

příspěla i letošní dlouhá zima. Modernizace je rozdělena do dvou částí – první úsek v délce 0,4 km spolu s opravou mostu je financován ze zdrojů Pardubického kraje v celkové výši 35,5 milionů Kč. Druhá část v délce 5,9 km je financována z programu INTERREG IIIA ČR-Polsko. Celkové náklady na tento druhý úsek se přepočítávají ve výši 47,6 milionů Kč. Od dubna letošního roku probíhají práce na obou úsecích současně a termín dokončení je plánován na konec října tohoto roku.

Modernizace silnic v nejvýchodnější části Pardubického kraje je tak jednoznačně dobrou zprávou pro všechny návštěvníky, kteří již v letošní zimní sezóně využijí zvýšeného komfortu dopravy nejen do místních zimních středisek, ale i k hraničnímu přechodu do Polska. Modernizace silnic tak přispívá ke zlepšení podmínek pro rozvoj cestovního ruchu a infrastruktury i ke zvýšení konkurenceschopnosti oblasti. Všechny modernizované silnice jsou součástí komunikací „páteřní sítě“ Pardubického kraje a dopravně navazují na silnice II. třídy a na mezinárodní cesty, vedoucí do členských zemí Evropské unie.

Pardubický kraj

Mezinárodní setkání mládeže v Orlických horách

Ve dnech 10.- 20. července 2006 ožila základna sdružení Villa Nova v Uhřínově ruchem. Dům se naplnil pro tuto organizaci poněkud nezvyklou věkovou kategorií - mládeží mezi 15. až 18. rokem. Právě tuto cílovou skupinu si zvolila Místní akční skupina Sdružení SPLAV se sídlem ve Skuhrově nad Bělou pro setkání mladých lidí z venkovských regionů Francie, Polska, Slovenska a České republiky. Sjelo se i s jejich národními vedoucími 27 mladých lidí. Cílem tohoto setkání nebylo jen dopřát účastníkům pobyt v půvabných Orlických horách, ale především je dovést k zamyšlení nad krajinou, jako nositelem množství sociokulturních a historických informací.

Po počátečním ostychu s používáním jiného než mateřského jazyka začali účastníci velmi rychle navazovat osobní kontakty. Ty se dále utužovaly při výletech po Orlických horách. Zpočátku trasa v délce 20km způsobovala nevoli, po dvou či třech výpravách si však mladí lidé uvědomili, že pohybovat se v terénu pěšky může být a je zajímavé. Trasy byly vybírány tak, aby byly spojeny s nějakým zajímavým objektem, lokalitou či s příběhem. Protože krajina, pokud se na ni dokážeme správně dívat, podává fantastické příběhy. Seznámení s lidovou architekturou, zvyky a folklorem bylo situováno do půvabného prostředí oživeného skanzenu Vysočina na Veselém Kopci, navíc pak docházelo k setkávání s dávnou i no-

vější historií Orlických hor, jejich přírody, obyvatel a řemesel. K tomu napomohla návštěva Muzea v Deštném v Orlických horách, poznávání společných kořenů a minulosti, stejně tak pobyt, práce a besedy v archeoskanzenu Villa Nova v Uhřínově.

Setkání však nebylo jen o túrách, soutěžích a hrách, ale také o přednáškách. A tak vedle dobrodružství v lanových sítích a vzrušení při psychologických hrách poznali účastníci setkání i těžké povinnosti členů MAS SPLAV a navštívili také sídlo české části Euroregionu Glacensis a seznámili se s jeho činností.

Návštěva sídla české části Euroregionu Glacensis v Rychnově n. Kněžnou

Sekretariát euroregionu

Programovací období Evropské unie v letech 2007 - 2013

Strukturální a kohezní politika v období 2007-2013

Evropský parlament schválil pěti nařízení upravujících financování projektů ze strukturálních fondů na léta 2007 – 2013. Na Fond soudržnosti, Evropský sociální fond (ESF), Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) a nové Evropské sdružení pro územní spolupráci (EGCC) je v sedmiletém rozpočtu Unie vyčleněno 308 miliard eur (35,7% celkového rozpočtu).

V období 2007 až 2013 jsou definovány tři cíle strukturální a kohezní politiky.

Cíl „Konvergence“ je určen k urychlení hospodářské konvergence nejméně rozvinutých regionů (HDP/cap. pod 75% průměru EU), ke zlepšení podmínek pro růst zaměstnanosti prostřednictvím investic do materiálních a lidských zdrojů, pro inovace a společnost založenou na znalostech, pro zvyšování schopnosti přizpůsobit se

ekonomickým a společenským změnám, pro ochranu životního prostředí či růst efektivity administrativy.

Cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ předpokládá naplnění obsahu Lisabonské strategie na regionální úrovni a rovněž se soustředí na výrazné zvýšení zaměstnanosti v regionech s vysokou mírou nezaměstnanosti a méně funkčním trhem práce.

Cíl „Evropská územní spolupráce“ je inspirován dosavadní zkušeností s komunitární iniciativou INTERREG a je zaměřen na podporu společných programů přeshraniční spolupráce, na spolupráci nadnárodních oblastí a vytvoření sítě pro spolupráci i výměnu zkušeností v celé EU.

Pro Českou republiku je z těchto fondů určeno 23,6 miliardy eur, pro Polskou republiku 59,7 miliardy eur.

Alokace pro ČR na roky 2007 - 2013 podle operačních programů

Operační program	Fond	Mil. €, běžné ceny
Podnikání a inovace	ERDF	3 041 312 546
Výzkum a vývoj pro inovace	ERDF	2 070 680 884
Životní prostředí	ERDF + FS	5 176 702 206
	ERDF	767 190 986
	FS	4 409 511 220
Doprava	ERDF + FS	5 564 954 873
	ERDF	1 155 443 654
	FS	4 409 511 219
Integrovaný operační program	ERDF	1 941 263 329
Regionální operační programy	ERDF	3 429 565 211
Střední Čechy	ERDF	411 547 827
Jihozápad	ERDF	456 132 173
Severozápad	ERDF	549 073 389
Jihovýchod	ERDF	518 550 260
Severovýchod	ERDF	483 225 738
Moravskoslezsko	ERDF	527 124 174
Střední Morava	ERDF	483 911 650
Technická pomoc	ERDF	258 835 110
Lidské zdroje a zaměstnanost	ESF	2 588 351 104
Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ESF	1 811 845 772
Praha - konkurenceschopnost	ERDF	297 137 255
Praha - adaptabilita	ESF	121 956 194

Zdroj: Ministerstvo místního rozvoje

Programovací období Evropské unie v letech 2007 - 2013

Indikativní finanční alokace na celé období 2007-2013 podle jednotlivých cílů

mld.eur	Celkem	Konvergence	Regionální konkurence	Evropská územní spolupráce
Polsko	59,7	99%	0%	1%
Česká republika	23,7	97%	2%	1%

Z hlediska přepočtu na obyvatele je nejúspěšnějším vyjednavatelem Česká republika, kam by mohlo směřovat okolo 2 300 eur na jednoho obyvatele, u Polska by se mohlo jednat okolo 1 500 eur na jednoho obyvatele.

Zdroj dat: Měsíčník EU aktualit ČS – červenec 2006

Sekretariát euroregionu

OD PROGRAMU INTERREG IIIA K EVROPSKÉ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCI

Mnoho důležitých zkušeností v oblasti přípravy a realizace společných česko-polských projektů bylo získáno prostřednictvím dříve realizovaných programů, tj. programu CREDO, Phare CBC, Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika - Polsko v letech 2004-2006 a Fondu mikroprojektů, realizovaným jak v rámci Phare CBC, tak také v INTERREG IIIA. Všechny tyto programy se významně zasloužily o rozvoj česko-polské přeshraniční spolupráce.

V roce 2005 započaly obecné přípravy na nové programovací období 2007 – 2013. Program přeshraniční spolupráce INTERREG IIIA nahrazuje hlavní program strukturálních fondů tzv. Cíl 3 Politiky soudržnosti Evropské

unie, nazvaný Evropská územní spolupráce. Obdobně jako u Iniciativy Společenství INTERREG III bude i Cíl 3 zaměřen na podporu přeshraniční, nadnárodní a meziregionální územní spolupráce. Česká republika počítá s tím, že tak jako doposud bude vytvořeno celkem 5 samostatných programů, podporujících přeshraniční spolupráci, a to s Polskem, Slovenskem, Rakouskem, Bavorskem a Saskem. České republice byla svěřena vedoucí role u česko-polského programu, kde Ministerstvo místního rozvoje České republiky (dále jen MMR) zaujímá roli řídicího orgánu. U ostatních hranic je MMR pouze národním orgánem a zodpovědnost za řízení je na druhé straně hranice.

Jednání pracovní skupiny v Rychnově nad Kněžnou

MMR ustavilo pro přípravu programu Cíl 3 pracovní skupinu „TASK FORCE“, do níž byli z české strany nominováni zástupci krajů Královéhradeckého, Libereckého, Pardubického, Olomouckého a Moravskoslezského a jeden zástupce za české euroregiony, které zastupoval Jaroslav Štefek, sekretář Euroregionu Glacensis. Dále pak zástupci MMR, Centra pro regionální rozvoj ČR a Ministerstva financí ČR. Z polské strany se jednalo o zástupce vojvodství Dolnoslezského, Opolského a Slezského, Ministerstva regionálního rozvoje, Ministerstva financí a zástupce polských částí euroregionů, které zastupoval Radosław

Programovací období Evropské unie v letech 2007 - 2013

Pietuch. Zpracováním české části dokumentu za česko-polskou příhraniční oblast byla MMR na základě smlouvy pověřena Regional Development Agency (zpracovatel Mgr. Tomáš Kytlík). Zpracovatel úzce spolupracoval s představiteli krajů a euroregionů a dále koordinoval zpracování celého programového dokumentu se zhotovitelem, odpovědným za přípravu podkladů na polské straně.

Operační program Cíl 3 vychází ze socioekonomické analýzy příslušného území a z jejího vyhodnocení metodou SWOT. Následně byla formulována strategie programu a vymezení rozvojových priorit a stanovení finančních alokací (v podobě finančního plánu a finančních tabulek), potřebných na jejich realizaci. Součástí programového dokumentu je i systém řízení a implementace programu. Globální cíl celého Programu na období 2007-2013 byl stanoven jako „Podpora socioekonomického rozvoje území česko-polského příhraničí posilováním jeho konkurenceschopnosti a soudržnosti a propagací partnerské spolupráce jeho obyvatel“. V návrhu operačního programu pro česko-polskou hranici zůstávají 4 priority, a to: I. Posilování dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik; II. Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovního ruchu; III. Podpora spolupráce místních společenství a IV. Technická pomoc. V letech 2007-2013 bude pro Cíl 3

Jednání pracovní skupiny v Pardubicích

k dispozici z české strany cca 104 milionů eur a z polské strany cca 105 milionů eur. V listopadu letošního roku bude návrh Operačního programu přeshraniční spolupráce mezi Českou a Polskou republikou na období 2007-2013 odeslán Evropské komisi a tím bude zahájen negociační proces, trvající nejméně čtyři měsíce. Po schválení EK se předpokládá vyhlášení první výzvy pro předkládání žádostí, kterou můžeme očekávat nejdříve ve druhém čtvrtletí roku 2007.

Sekretariát euroregionu

Důležité změny oproti programu INTERREG IIIA

Zvýšení účinnosti přeshraniční spolupráce – uplatnění principu hlavního partnera „Lead partner“ (LP). Princip LP byl vytvořen s cílem prohloubit přeshraniční spolupráci tím, že se uskutečňuje v jasně definované a smluvně zakotvené struktuře projektového partnerství, tvořeného vedoucím/hlavním partnerem z jedné země a dalším partnerem či partnery ze sousední země. V rámci partnerství LP jsou jasně definovány a rozděleny úkoly a odpovědnost za přípravu, realizaci, financování a kontrolu aktivit projektu. Všechny projekty ucházející se o podporu z programů Cíle 3 tak budou připravovány a realizovány jako společné projekty (předkládané na jedné-společné žádosti). Mezi hlavní atributy partnerství patří společná příprava projektu, žádosti a volba LP, uzavření společné dohody o partnerství, podepsané všemi účastníky, LP nese celkovou odpovědnost za realizaci projektu, LP přijímá celkové platby a provádí jejich převod partnerům do sousední země. Pro hodnocení kvality přeshraniční spolupráce je rozhodující, aby žadatelé u každého projektu splnili nejméně dvě ze čtyřech definovaných podmínek: společná příprava,

společná realizace/provádění, společné využívání pracovníků a společné financování projektu.

Mezi další významné změny patří zvýšení podílu dotace z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF) ze současných 75 % na 85 %. V současné době se jedná i o možné podpoře ze státního rozpočtu ve výši navrhovaných 5 %. Na spolufinancování konečným příjemcem tak bude zbývat 10 -15 %. Realizace fondu mikroprojektů i nadále zůstává v gesci euroregionů. Maximální výše podpory se ze současných 20 000 eur navyšuje na 30 000 eur. Hranice 2 000 eur pro minimální podporu zůstává zachována. Další důležitou změnou je možnost využití těchto finančních prostředků i pro investiční náklady. Současná pravidla investice dosud omezovala.

Vzhledem ke stále probíhajícímu procesu přípravy dokumentu Cíl 3 jsou uvedené údaje pouze informativního charakteru. Do doby schválení dokumentu Evropskou komisí nelze brát informace jako závazující a konečné.

Sekretariát euroregionu

INTERREG IIIA Investiční projekty

Železniční zastávka „HOSTINNÉ- MĚSTO“

Uvedení zastávky do zkušebního provozu.

Po necelém roce usilovné práce se podařilo Městu Hostinnému zrealizovat projekt „Zřízení železniční zastávky Hostinné – město“, který byl podpořen v rámci programu Iniciativy Společenství INTERREG III A Česká republika - Polsko. Na rekonstrukci přístupové komunikace a na zřízení železniční zastávky získalo město prostřednictvím Euroregionu Glacensis z Evropského fondu regionálního rozvoje celkem 4 835 000 Kč, tj. 75 % cel-

kových nákladů akce. Významnou roli v celém projektu sehrála Regional Development Agency Rychnov nad Kněžnou, pracoviště Trutnov, která připravovala projektovou žádost a administrativně zabezpečovala hladký průběh realizace. Nemalou zásluhu na úspěšnosti projektu má i partnerské město Lubawka, které se chystá na podobný investiční záměr „Rekonstrukce železničního nádraží v Lubawce“.

Myšlenka výstavby nové zastávky v centru města pochází z roku 2001. Již tehdy si představitelé obce uvědomovali potřebu obyvatel města a okolí zlepšení dopravní dostupnosti centra pro každodenní dojížděku do zaměstnání, škol či za sportem a kulturou. Faktická realizace však byla zahájena až na jaře 2006 akcíovou společností Chládek & Tintěra Pardubice. Stavební práce byly dokončovány v průběhu července a již

v srpnu byla zastávka slavnostně uvedena do provozu. Celý ceremoniál proběhl v místě a účastníci mohli využít historický parní vlak k projížďce do Vrchlabí a zpět, nebo během dne do dalších obcí mikroregionu Horní Labe.

Přiznáním výše uvedené podpory dalo město Hostinné do Evropy velmi důležitý signál, že české obce zvládají náročnou a nezbytnou administrativu pro získávání finančních prostředků z Evropské unie, což jistě bude zúročeno při dalších žádostech.

Sekretariát euroregionu

„Rozhledna na Borůvkové hoře“

V těchto dnech se na úpatí Rychlebských hor dokončuje výstavba rozhledny na Borůvkové hoře (898m), která je součástí drsných a přitom tak lákavých hor. Javorník leží v místech, kde severní svahy Rychlebských hor přecházejí do úrodné roviny Vidnavské nížiny směrem na severovýchod k polské řece Nise a 22 km severozápadně od Jeseníku. Již nyní je Borůvková hora součástí turistických tras jak pěších, tak cyklistických a lyžařských. Stává se atraktivním cílem pro turisty, přicházející nejen z Javorníku a okolí, ale i z polské strany, a přímo svádí a láká k procházkám a vyjížděním po celých Rychlebských horách. Nyní bude tato část oživena o rozhlednu, vysokou cca 25m, a na své si tak přijde opravdu každý turista a návštěvník této oblasti. Naváže se tak na tradici lázeňské rozhledny, kterou již po několik desetiletí Javorníci stavěli, ale jež postupem doby a nedostatečnou péčí chátrala, až zanikla úplně. Z tohoto místa je jedinečný výhled na Otmuchowské a Nyské jezero a Łądek-Zdrój na polské straně a na Šerák, Praděd, Smrk a Králický Sněžník na straně české.

Za pomoci Euroregionu Glacensis se podařilo na stavbu rozhledny zajistit finanční dotaci ve výši 6 677 000 Kč z programu Evropské unie INTERREG IIIA ČR – Polsko. Stavba rozhledny bude dokončena v podzimních měsících tohoto roku.

Sekretariát euroregionu

Rozhledna na Borůvkové hoře před dokončením.

Rekonstrukce komunikace k hraničnímu přechodu Olešnice v Orlických horách – Lewin Kłodzki

9. srpna byla slavnostně uvedena do provozu zrekonstruovaná komunikace k hraničnímu přechodu Olešnice v Orlických horách (místní části Kutl)

– Lewin Kłodzki v délce dvou kilometrů a šířce komunikace 5 metrů. Na opravu této komunikace bylo využito 4 milionů 122 tisíc korun z programu Evropské unie INTERREG IIIA. Žádost přípra-

Slavnostní otevření přechodu dne 12.8.2005

vovala Regionální rozvojová agentura Euroregionu Glacensis a investorem celé akce byla Správa a údržba silnic Královéhradeckého kraje. Pokračování oprav této komunikace na polské straně se předpokládá v příštím roce.

Hraniční přechod byl uzavřen v roce 1945 a znovu slavnostně otevřen 12. srpna 2005. Přechod je otevřen denně od 1. 4. až 30. 9. od 8 do 20 hodin, 1. 10. až 31. 3. od 8 do 18 hodin. Od olešnického náměstí je tento přechod vzdálen 2 km, od něj do Levína jsou další 4 km. Přechod je určen pro pěší, cyklisty a běžkaře. Uvažuje se, že po vstupu do shengenského prostoru bude tento přechod používán volně pro všechna vozidla, zatímco nyní jde jen o přechod na turistické stezce. Proto je připravována infrastruktura pro překračování hranic, aby po vstupu do Shengenu byla tato hranice volně průjezdná.

PhDr. Josef Krám

INTERREG IIIA - Fond mikroprojektů Lidové tradice na česko - polském pohraničí

Okres Trutnov je svou polohou na česko – polské hranici přímo předurčen k přeshraniční spolupráci. Obec v tomto regionu aktivně spolupracují s partnery na polské straně hranice na přípravě a realizaci projektů zaměřených na vzájemné poznávání tradic a prohlubování přátelství obyvatel. Jednou z těchto obcí v okrese Trutnov, která si uvědomuje přínosy česko – polské spolupráce, je město Žaclěř.

Město spolupracuje s polským partnerem městem Lubawka již řadu let. V rámci spolupráce organizují společné kulturní a sportovní akce na obou stranách hranice. Město Žaclěř a Lubawka se rozhodly v roce 2006 realizovat společný projekt „Lidové tradice na česko – polském pohraničí“, který na české straně hranice zahrnuje realizaci dvou kulturně – společenských akcí „Symposium sochařů s motorovou pilou“ ve dnech 15. 5. – 21. 5. 2006 a „Den lidových řemesel“ 5. 7. 2006. Na polské straně se v rámci projektu uskutečnily další dvě kulturní akce, a to Malé Velikonoce (Mała Wielkanoc) 22. 4. 2006 a „Jarmark slezských tkalců – Se Inem w Europie“ (Jarmark Tkaczy Śląskich „Z Inem w Europie“) ve dnech 19. a 20. 8. 2006.

Symposium řezbářů s motorovou pilou - Prkenný Důl

Od pondělí 15. do neděle 21. května probíhalo v Prkenném Dole u Žaclěře setkání sochařů tvořících motorovou pilou. Někteří pracovali s extravagancí, jiní měli svá díla v duchu užitečnosti. Sobotní vernisáž, kterou zahájil pěvecký sbor Schola Cantaris a komorní vokální soubor 2xT Voices ze Základní umělecké školy, pokazilo deštivé počasí, ale atmosféra i přes chladný vítr byla úžasná a hudba, která se rozvínila po areálu, byla natolik umocňující, že všichni přítomní vydrželi stát a v tichosti poslouchat.

Za svitu loučí pak sochařská díla vystupovala ze tmy jako tajemní obři. Partneři načerpali zkušenosti a inspiraci pro organizaci dalších společných kulturněspolečenských akcí.

Den lidových řemesel - aneb řemeslo má stále zlaté dno

Na IV. ročníku tradičního DNE LIDOVÝCH ŘEMESEL čekalo na návštěvníky na 86 stánků s různými lákadly. Návštěvníci akce mohli zhlédnout kováře, řezbáře, šperkaře a stejně tak tvůrce batiky, paličkované krajky, hraček, výrobků ze smaltu, textilu, potřeb do domácností, na zahrádku i pro zábavu. Hudební program zajistila v dopoledních hodinách dechová kapela z Lubawky. Odpoledne vystoupila kapela Swing&Sextet i Ladislav Kerndl a téměř dvouhodinové vystoupení rozhoupalo přítomné diváky v rytmu swingu. Následovala Taneční školička Bonifác, která zapojila do svého vystoupení nejen děti, ale i jejich rodiče. Kolem 19. hodiny se už očekával příjezd zpěvačky Anny K., na kterou se přišla podívat nejen mladá generace. Realizace společného česko – polského projektu přispěla ke zvýšení návštěvnosti regionu v letní sezóně a k prohloubení spolupráce mezi partnery.

Sekretariát euroregionu

ZÁVODY NA HORSKÝCH KOLECH V EUROREGIONU GLACENSIS

V rámci partnerského projektu se na území Euroregionu Glacensis uskutečnily dvě akce v horské cyklistice. Na polské straně to byly závody o Pohár 10. výročí Euroregionu Glacensis a o Pohár kladské tvrze, které se konaly 23. července 2006. Kolem a uvnitř Kladské tvrze se soupeřilo velmi urputně, protože akce byla bodována Polským cyklistickým svazem (Polski Związek Kolarski).

Na české straně proběhla obdobná akce dne 12. srpna 2006 v Nové Vsi u Jarošova (okres Chrudim). Trasa vedla malebným územím mikroregionu Touloucovy Maštale. Na polské straně se podařilo závody absolvovat za krásného počasí, kdežto závěr českých závodů probíhal za extrémních povětrnostních podmínek. Přesto byli polští účastníci spokojeni a rádi se vrátí do této krásné oblasti

na závody i v příštím roce. Kromě uvedených akcí se 8. července konal 2. polsko-český maraton MTB „Velká sněžnická“. Trasa za vydatného deště vedla územím Bielských hor a Králického Sněžníku. Jak je vidět, tak i na území polské části Euroregionu je horská cyklistika každým rokem podle vzoru našich českých partnerů stále populárnější. Přispívá tomu systém přibližně 1600 km vyznačených cyklotras, vyznačených díky Euroregionu Glacensis a Sdružení obcí kladského pomezí.

Sekretariát euroregionu

Česko-polská příhraniční spolupráce o krok dále - nová tvář IC

Městské informační centrum v Rychnově nad Kněžnou oslavilo 1. 7. 2006 svoje první narozeniny. Mezi významné úspěchy patří zakončení projektu „Nová tvář informačních center“, jehož základním cílem bylo prohloubení užší spolupráce mezi turistickými informačními centry na české a polské straně hranice. Projekt byl spolufinancován ze zdrojů EU v rámci programu INTER-REG IIIA prostřednictvím Euroregionu Glacensis a jeho celková hodnota dosáhla částky téměř 600 000 Kč.

Za partnera projektu si městské informační centrum zvolilo informační centrum ve Skuhrově nad Bělou a polské příhraniční seskupení obcí

Klodzko. Mezi jeho důležité výstupy patřily vzájemné výměnné stáže pracovníků IC v Rychnově nad Kněžnou a Kladsku, technické vybavení prostor rychnovského IC pro potřeby návštěvníků, vydání česko-polských map a propagačních materiálů.

Zrealizovaný projekt, zajišťující kvalitnější poskytování služeb v oblasti cestovního ruchu celého příhraničního území, bude tak sloužit k účelnému propagování území, k budování příznivé image a zvýšení možnosti přílivu nových návštěvníků do tohoto regionu.

Ukončením tohoto projektu městské informační centrum neskládá ruce do klína. Již nyní se rodí nový projekt na systematickou propagaci nejen našich útulných Orlických hor, ale samozřejmě i polských Bystřických hor se všemi svými krásami a turistickými atraktivitami. Držte nám palce!

Městské informační centrum Rychnov nad Kněžnou

REGGAE DUB FESTIVAL 2006

Ve dnech 25. a 26. srpna se uskutečnil 8. ročník **REGGAE DUB FESTIVALU 2006 BIELAWA**, jenž byl největší hudební událostí v oblasti reggae v této letní sezóně v Polsku. Široká propagace v celostátních sdělovacích prostředcích, nová grafická podoba festivalu a v neposlední řadě i rozsah akce byly pro festivalovou veřejnost velkým překvapením. Velké pódium, skvělé ozvučení, množství světla a v tomto roce i větší stanové pole umožnilo Bielawě přijmout několik tisíc fanoušků. Již ve čtvrtek 24. srpna se diváci, kteří s sebou přivezli bubny, dokázali vcítit do festivalové atmosféry a hráli na svých nástrojích téměř do rána. První den se na pódium představily přední tuzemské kapely tohoto hudebního žánru **Tumbao, Jama, Managua, Lion Vibration, Plebania a Strachy Na Lachy**. Ovšem největší hvězdou byl bezesporu nejpopulárnější hudebník reggae v Evropě a umělec uznávaný i na Jamajce – **GENTLEMAN**, který si svou energií, expresí a silou pozitivního odkazu získal srdce všech účastníků festivalu.

Po skončení koncertu se na velkém pódii ti nejvytrvalejší účastníci mohli bavit až do rána u živé hudby **Kosmos Mega Sound Systému**, který stál vedle pódia.

Druhého dne, v sobotu, se prezentovaly **Habakuk, Vavamuffin, Duberman, DIM, The Relivers a Tumbao Riddim Band** z Polska, a také česká kapela **Oboroh** ze spřáteleného Kostelce nad Orlicí. Zlatým hřebem tohoto večera však byla jamajská **THE SKATALITES**, živá legenda, od níž se učil samotný Bob Marley. Na závěr se konalo vystoupení francouzského **Dubians**.

Tak takhle skončil další ročník festivalu. Myslím, že všem poskytl mnoho pozitivních zážit-

ků a dojmů, a to jak díky příznivému počasí, tak i dobré organizaci. Věříme, že akce si našla své příznivce i u našich českých partnerů. Chtěl bych společně s Městským kulturním a uměleckým střediskem (MOKiS), pořadatelem festivalu, poděkovat všem, kteří přispěli k organizaci největšího polského reggae svátku. Díky patří i občanům města za pozitivní přijetí všech lidí, kteří se na tento festival sjeli.

Projekt byl podpořen v rámci Fondu mikroprojektů INTERREG IIIA Česká republika - Polsko v Euroregionu Glacensis.

Bielawa může být na sebe hrdá. Děkuji.
Marcin Barszcz umělecký vedoucí

„O putovní pohár vodníka Floriána“

V sobotu 24. června a v neděli 25. června 2006 byli hostem Obce Záměl a tamního sboru dobrovolných hasičů mladí hasiči z partnerské obce Przeworno v Polsku. Pozvání přijalo 35 dětí a pět dospělých. Setkání se uskutečnilo na základě projektu, financovaného z FMP programu INTERREG IIIA. Cílem projektu „O pohár vodníka Floriána“ byly soutěže družstev mladých hasičů v závodě požárníkové všestrannosti za účasti polských mládežnických družstev z partnerské Gminy Przeworno. Soutěžilo se v požárním útoku,

branném závodě i ve třech netradičních disciplínách, a to v rychlosti oblékání při vyhlášení poplachu, propletení a podlezení žebříku a rychlosti zdolání vytyčené trasy. V ty dny probíhala v obci řada doprovodných akcí, jako výstavy, sportovní soutěže a ukázky práce profesionálních hasičů. Pískovcový pohár vodníka Floriána vyhrálo polské družstvo. Projekt tak podpořil činnost a soutěživost dětí se zájmem o požární ochranu a výcvik na obou stranách hranice.

Sekretariát euroregionu

Fond mikroprojektů INTERREG IIIA Česká republika – Polsko v regionu Glacensis

Projekty je možné předkládat průběžně. Aktuální termín pro předkládání projektů pro čtvrté zasedání Euroregionálního řídicího výboru je do 15. 12. 2006 do 12 hodin.

Veškeré informace o Fondu mikroprojektů naleznete na adresách:

pro příjemce z české strany: www.euro-glacensis.cz

pro příjemce z polské strany: www.euroregion-glacensis.ng.pl

Vydává Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis

Panská 1492, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, Česká republika

ve spolupráci s Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Glacensis

Łukasiewiczza 4, 57-300 Kłodzko, Polsko

Registrováno MKČR E 16575

Redakce pro českou část: tel.: 00420 494 531 054, e-mail: info@euro-glacensis.cz

Redakce pro polskou část: tel.: 0048 74 86 771 30, e-mail: eg@euroregion-glacensis.ng.pl

Tento projekt byl spolufinancován ze zdrojů EU v rámci Iniciativy INTERREG IIIA prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

Foto Euroregion Glacensis, Tomasz Gmerek (obálka) a Lubomír Imlauf (rozhlady).

Grafický design Miloš Kaválek. Litografie reklamní studio Kazi. Tisk GZH s.r.o.

